

Інтегрований урок

(зарубіжна література, математика, інформатика)

5 клас

(Урок проводиться в кабінеті інформаційно-комунікаційних технологій.)

Тема. Казка вчить, як на світі жить.

Мета:

- структурування отриманих знань з різних предметів у систему особистісних знань учнів;
- сприяти формуванню умінь критичного мислення: здатність до аналізу, синтезу, узагальнення, класифікації, розпізнавання, співставлення;
- розвивати контрольні-аналітичні уміння при виконанні взаємо обернених операцій; набуття навичок наукової аргументації при доведенні істинності власної думки;
- сприяти формуванню ціннісних орієнтирів у житті.

Тип уроку: урок повторення та узагальнення знань.

Вид уроку: інтегрований урок.

Обладнання: підручники із зарубіжної літератури і математики, робочі зошити, малюнки учнів до вивчених казок, лист оцінювання, книжкова виставка, портрети письменників-казкарів, рефлексійна анкета, музичний супровід, критерії оцінювання, лист оцінювання захисту проектів.

Програмне забезпечення: PowerPoint.

Епіграф: Не будь переможений злом,
але перемагай зло добром!
Із Біблії.

ХІД УРОКУ.

I. Організація навчальної діяльності учнів. Оголошення теми, мети та завдань уроку.

(Перед уроком на робочі місця учнів розкладаються листи оцінювання, на дошку прикріплюються критерії оцінювання, лист оцінювання захисту проектів, рефлексійна анкета.

У вступному слові вчитель зарубіжної літератури повідомляє тему, мету, епіграф уроку, слайди яких демонструються на екрані телевізора. Учні роблять відповідні записи у зошит.)

Вчитель інформатики. Перед вами на столах лежать листи оцінювання. Виставте оцінку кожному за внесок у створення проекту. Вчителі оцінять роботу групи в цілому після захисту проектів і цю оцінку ви теж внесете в лист опитування (колонка «Оцінка за проект»).

(Звучить музика «В гостях у казки»)

II. Актуалізація опорних знань. Мотивація навчальної діяльності.

Вчитель зарубіжної літератури веде бесіду з учнями.

- У шкільному житті ви здобуваєте знання на окремих ізольованих один від одного уроках. Але чи існують знання в реальному житті так само ізольовано, як ви їх отримуєте? *(Відповіді учнів.)*
- Отже, неповторність кожного – наслідок того, як сприймається та опрацьовується у його внутрішньому світі зовнішня інформація. А яким чином у вашому внутрішньому світі поєднуються, наприклад, знання з літератури та математики? *(Відповіді учнів.)*
- Назвіть героя із вивчених вами на уроках зарубіжної літератури казок, який захоплювався математикою. *(Кай.)*
- Пригадайте епізоди з казки Г.К. Андерсена, де йшлося про захоплення Кая математикою. *(Коли Снігова Королева викрала хлопчика, він хотів гукнути на допомогу, але в голові у нього була лише таблиця*

множення. Після поцілунку Снігової Королеви Кай розповів їй, що знає всі чотири дії арифметики, навіть з дробами. 3. У палаці Снігової Королеви він грався крижинками, складав різні фігурки. То була льодяна гра розуму.)

- А якою Кай побачив Снігову Королеву після її поцілунку? (Вона була така прекрасна! Розумнішого, чарівнішого обличчя він не міг собі уявити.)
- То чому ж від Снігової Королеви, такої прекрасної, віяло холодом? Яку антитезу в образі Герди можна знайти для відповіді на це запитання? (Холодний розум Снігової Королеви – гаряче серце Герди.)
- Якщо пригадати вислів О.С. Пушкіна: «Сказка – ложь, да в ней намек, добрым молодцам урок»,- який урок для себе ви взяли, аналізуючи образ Снігової Королеви або Кая на той час, коли він перебував у її крижаному полоні? (У людини розум повинен поєднуватися з щирим серцем).
- Тобто, не можна займатись лише, скажімо, математикою або літературою. Тож потренуймося сьогодні поєднувати знання із зарубіжної літератури, математики та інформатики, використовуючи метод проектів.

Наша подорож чарівним, фантастичним, дивовижним світом казки триває. На вас чекають певні випробування, завдяки яким ви повинні будете розкрити загальнолюдське значення вивчених у першому семестрі творів, показати ваше ставлення до моральних чеснот, втілених у художніх творах Андерсена, Маршака, Шарля Перро, братів Грімм та пояснити причини їх популярності, адже окрім цікавого сюжету казки несуть важливий моральний аспект.

Вчитель математики. Подорожуючи світом казок, ми повторимо способи розв’язування задач на дії з натуральними числами. При розв’язуванні задач ви повинні проявити спостережливість, показати обчислювальні уміння і навички, показати, що знання математики потрібні всім і завжди: і дорослим,

і малим, і в сиву давнину, і сьогодні. Розв'язуючи задачі, виконуючи різні дії, ви будете примножувати добрі справи, примножувати добро.

Вчитель інформатики. А ще цікавішою нашу подорож зроблять проекти, матеріали до яких збирали ви самі на протязі місяця, а допомогли оформити їх у вигляді мультимедійних проектів учні 11 класу Лісанчук Віталій та Андрусяк Альона.

ІІІ. Перевірка знань, умінь і навичок учнів із зарубіжної літератури, математики, інформатики, а також їх творче застосування за умов нестандартних обставин (створення та захист проектів).

Вчитель зарубіжної літератури. Місяць тому був здійснений поділ учнів на групи, які отримали випереджальне завдання по створенню проектів:

1 група. Дослідити казку братів Грімм «Пані Метелиця», зробити висновок про її виховне значення та причини популярності.

2 група. Дослідити казку Шарля Перро «Попелюшка, або Соболевий черевичок », зробити висновок про її виховне значення та причини популярності.

3 група. Дослідити казку Г.К. Андерсена «Снігова Королева», зробити висновок про її виховне значення та причини популярності.

4 група. Дослідити п'єсу-казку С.Я. Маршака «12 місяців», зробити висновок про її виховне значення та причини популярності.

5 група. Дослідити використання казкових сюжетів у музичних творах.

6 група. Створити музей літературної казки, експонати якого вказували б на виховне значення казок та причини їх популярності.

7 група. Редактори. Завдання: довести знання текстів казок, вміння знаходити помилки, визначити за допомогою опитування найпопулярнішу літературну казку серед учнів 5-х класів.

8 група. Редактори. Завдання: довести знання текстів казок, вміння знаходити помилки, визначити за допомогою опитування найпопулярнішу літературну казку серед вчителів школи.

Вчитель зарубіжної літератури.

(Бесіда, що передує захисту проєктів.)

- Який головний конфлікт казок, прочитаних на уроках зарубіжної літератури?
- Чи легко було казковим персонажам боротися зі злом? Які випробування їм довелося долати?
- Які риси характеру допомогли вашим улюбленим персонажам перемогти зло?
- Чи не хотілося б вам допомогти їм подолати труднощі та примножити таким чином добро?

Вчитель інформатики. На моніторі прізвища авторів, прочитаних у першому семестрі казок. Чи добрі вони люди? Яким чином можна примножити те добро, яке вони посіяли у світі своїми казками? *(Відповіді учнів).*

Підрахуйте за роками життя авторів, скільки прожив кожен із них і дізнайтесь, скільки років вони прожили разом. Таким чином ви примножите добро, яке вони посіяли у світі своїми чудовими казками.

Вільгельм Грімм	1786- 1859
Якоб Грімм	1785- 1863
Олександр Сергійович Пушкін	1799- 1837
Шарль Перро	1628- 1703
Ганс Крістіан Андерсен	1805- 1875
Самуїл Якович Маршак	1887- 1964

Вчитель математики. На моніторі імена добрих і злих персонажів. Яких персонажів більше ? На скільки? Кількість добрих персонажів помножте на учнів у вашому класі. Таким чином ви ще раз примножите добро.

Добрі персонажі

Пасербиця

Пані Метелиця

Чарівниця

Принц

Кай

Герда

Дванадцять місяців

Лапландка

Фінка

Маленька розбійниця

Солдат

Злі персонажі

Мачуха

Дві доньки мачухи

Снігова Королева

Троль

Захист проектів

Вчитель інформатики. Перш ніж приступити до захисту проектів, запишіть у зошиті табличку, в яку будете вносити свої враження (*Назва груп. Сподобалось. Зауваження*).

Вчитель математики. Приступаємо до захисту проектів. Вони попередньо були переглянуті нами і доповнені задачами, які ви зараз повинні розв'язати. В ході захисту проекту поясніть їх розв'язок. Відкрийте проекти. Знайдіть сторінку, яка називається «Розв'яжи задачу» із запропонованою задачею.

На розв'язок у вас 5 хв.

(Всі групи приймають участь в захисті проектів: прослуховують захист, вказують на переваги та недоліки виконаної роботи, оцінюють. Вчителі слідкують за ходом захисту, допомагають його аналізувати і оцінюють

роботу учнів: вчитель математики – розв'язок задач, вчитель літератури – роботу груп .

Після захисту проектів групи обмінюються авторськими задачами для їх розв'язування на заготовлених учнями слайдах (5 хв). Вчитель математики аналізує виконану учнями роботу та оцінює її, підраховуючи загальний бал за проект.

Вчитель зарубіжної літератури опрацьовує з учнями таблицю вражень, заповнену в зошиті на протязі уроку.)

IV. Рефлексія.

Вчитель зарубіжної літератури. Традиційно урок ми завершуємо рефлексійною анкетою.

(Учні усно заповнюють анкету:

На уроці я:

- дізнався ...
- зрозумів...
- навчився...
- найбільший мій успіх – це...
- найбільші труднощі я відчував...
- не вмів, а тепер умію....)

Вчитель математики. За створення і захист проектів ви одержали такі оцінки Виставте їх у лист оцінювання, знайдіть середній бал, який буде вашою оцінкою за сьогоднішній урок по зарубіжній літературі, математиці та інформатиці. Командирам груп здати листи оцінювання вчителям.

V. Домашнє завдання.

Вчитель зарубіжної літератури. Написати твір-відгук про підготовку та проведення сьогоднішнього уроку, використовуючи рефлексійну анкету.

Вчитель математики. Кожному придумати задачу, героями якої будуть персонажі різних казок та розв'язати її.

Вчитель інформатики. До задачі, придуманої на урок математики, написати алгоритм та побудувати блок-схему.

VI. Узагальнююче слово вчителів.

Вчитель математики. Мені дуже сподобалась ваша робота на уроці. Ви були зібраними, зосередженими, творчими, довели, що знання математики потрібні всім і завжди. Дякую.

Вчитель зарубіжної літератури. Від часу виникнення окремих творів пройшло чимало часу, однак вони й сьогодні є актуальними, важливими для читача. Бо, окрім цікавого сюжету, вони несуть важливий моральний аспект, про який ми говорили на уроці.

Сьогодні, згадуючи героїв вивчених творів, ви можете краще усвідомити, на що здатний справжній друг, до чого призводить заздрість, пиха, які чесноти можуть зробити людину щасливою, як важливо навчитись платити за все добром. Адже Біблія говорить: «Не будь переможений злом, але перемагай зло добром!»

Вчитель інформатики.

Вчителі, завдяки цьому уроку, зробили для себе висновок, який доречно прочитати у віршованій формі:

*Створи ти казку на уроці,
Добром серця дітей бентеж.
Хай диво буде в кожному кроці,
Хай чудесам не буде меж.*

ДОДАТКИ

1. Завдання групам для створення проектів.

(Роздаються учням за місяць до уроку)

Тема проектів. Казка вчить, як на світі жити.

Мета (1-4 групи). Дослідити казку, зробити висновок про її виховне значення та причини популярності, виконати математичні завдання, створити мультимедійний проект.

1 група. Казка братів Грімм «Пані Метелиця»

Автори проекту: Спесівцев Ю., Корнієнко О., Сорокін В., Об'єдков В.

Опорні запитання і завдання:

1. Чим падчерка з казки «Пані Метелиця» схожа на пасербиць з інших казок та чим відрізняється від них?
2. Які риси в людині ви цінуєте найбільше?
3. Чому в казках найкращі героїні ростуть без матерів?
4. Як реалізується конфлікт боротьби добра зі злом у казці німецьких збирачів фольклору братів Грімм?
5. Розв'язати запропоновану задачу.
6. Скласти задачу за змістом досліджуваної казки.

2 група. Казка Шарля Перро «Попелюшка, або Соболевий черевичок»

Автори проекту: Смаровоз О., Кордик О., Молочко В., Панасенко Д..

Опорні запитання і завдання:

1. Чому сюжет про Попелюшку такий популярний у світовій літературі?
2. Що вас приваблює у цій казковій героїні?
3. Яка краса Попелюшки впливає на її оточення?
4. Які людські риси схвалюються в казці Шарля Перро?
5. За що доля подарувала дівчині велике щастя?
6. Розв'язати запропоновану задачу.
7. Скласти задачу за змістом досліджуваної казки.

3 група. Казка Г.К. Андерсен «Снігова Королева»

Автори проекту: Корінь Д., Власенко А., Красовська І., Посунько А..

Опорні запитання і завдання:

1. Чому Герда зробила висновок: «Які хороші бувають люди і звірі»?
2. Чого Кай навчився у Троля, Снігової Королеви, бабусі, Герди? Зробіть висновок, чия наука перемагає?
3. Коли ми говоримо про людину, що в неї «крижане серце», «холодний» погляд, що «заморожує» інших, чи можемо ми припустити, що скалки зловісного дзеркала Троля ще й досі літають по світу, потрапляють людям в очі й серця, роблячи їх байдужими, жорстокими? Чи існують ліки від байдужості та жорстокості?
4. Навіщо люди йдуть на допомогу один одному через буревії?
5. Розв'язати запропоновану задачу.
6. Скласти задачу за змістом досліджуваної казки.

4 група. Казка С.Я. Маршак «12 місяців»

Автори проекту: Шеметило Л., Гончарук Р., Русу А., Дрозд Н..

Опорні запитання і завдання:

1. Порівняйте «королівський урок» зі звичайним сучасним уроком. Що незвичайного в королівському уроці? Які наслідки такого навчання?
2. Чого, важливішого за правила граматики та дії арифметики, не знала маленька королева?
3. Чого ви могли б навчити королеву?
4. Прокоментуйте слова Професора: «Мудрі людини, ваша величність, вчать все життя».
5. Розв'язати запропоновану задачу.
6. Скласти задачу за змістом досліджуваної казки.

5 група. «Музика.»

Мета. Дослідити використання сюжетів казок Братів Грімм «Пані Метелиця», Шарля Перро «Попелюшка, або Соболевий черевичок», Г.К. Андерсена «Снігова Королева», п'єси-казки С.Я. Маршака «12 місяців» у музичних творах, зробити висновок про їх виховне значення та причини популярності.

Автори проекту: Нірода Д., Кондратьєва О., Дрозд А., Демянюк В..

Опорні завдання:

1. Познайомитись із довідковою музичною літературою.
2. Поцікавитись даним питанням у вчителів музики.
3. Знайти записи відповідних творів.
4. Створити аудіотеку.
5. Розв'язати запропоновану задачу.
6. Скласти задачу, використовуючи досліджуваний матеріал.

6 група. «Музей»

Мета. Створити музей літературної казки, експонати якого вказували б на виховне значення казок та причини їх популярності.

Автори проекту: Бузулук С., Губський О., Мальченко О., Фомін В..

Опорні запитання і завдання:

1. Які зали та експонати пропонуєте ввести у ваш музей? Чому?
2. Чи всі експонати матимуть матеріальне вираження?
3. Де ви розташуєте чи збудуєте музей?
4. Розв'язати запропоновану задачу.
5. Скласти задачу, використовуючи досліджуваний матеріал.

7 група. Редактори.

Мета. Довести знання текстів казок, вміння знаходити помилки, визначити за допомогою опитування найпопулярнішу літературну казку серед учнів 5-х класів.

Автори проекту: Пародзинський О., Пелюшенко В., Кравчук А..

Опорні запитання і завдання:

1. Відредагувати запропонований уривок казки, визначити автора, назву казки.
2. Провести анкетування, або опитування учнів 5-х класів для з'ясування найпопулярнішої літературної казки.
3. Знайти помилку у запропонованій задачі.
4. Скласти задачу, використовуючи досліджуваний матеріал.

8 група. Редактори

Мета. Довести знання текстів казок, вміння знаходити помилки, визначити за допомогою опитування найпопулярнішу літературну казку серед вчителів школи.

Автори проекту: Лепська Ж., Шахова К., Костюкова О..

Опорні запитання і завдання:

1. Відредагувати запропонований уривок казки, визначити автора, назву казки.
2. Провести анкетування, або опитування вчителів школи для з'ясування найпопулярнішої літературної казки.
3. Знайти помилку у запропонованій задачі.
4. Скласти задачу, використовуючи досліджуваний матеріал.

2. Математичні та літературні завдання для груп.

1. **Для групи музей.** Знаючи роки життя авторів казок, підрахуйте, скільки років прожив кожен із них і дізнайтесь, скільки років вони прожили разом?

Шарль Перро	1628-1703
Г.К. Андерсен	1805-1875
С.Я. Маршак	1887-1964
2. **До казки «12 місяців».** Шуба Королеви коштувала 5000 грн., а соболина шубка, яку брати-місяці подарували пасербиці, утричі дорожче. Ціна всіх інших шубок, які були у подарованій пасербиці братами-місяцями скриньці, разом була у 12 разів дорожча, ніж шуба Королеви і соболина шуба пасербиці разом. Скільки коштували інші шуби, подаровані пасербиці братами-місяцями? Яка вартість усіх шуб пасербиці разом? Чи варте добро цієї шуби?
3. **До казки «Снігова Королева».** Північний Олень віз Герду до Лапландії. Він пробіг лісом 54 км. Проскакав через болото відстань у 3 рази меншу, ніж лісом, і пробіг степами на 48 км більше, ніж лісом та через болота. Яка відстань від стану розбійників до Лапландії?
4. **До казки «Попелюшка».** Карета, на якій Попелюшка їхала на бал, мала форму прямокутного паралелепіпеда. Її довжина дорівнювала 3м 2дм, ширина – 2м, висота - 1м 5дм. Знайди об'єм карети. Скільки людей могло їхати в кареті, якщо на одну особу припадає 1600 куб.дм?
5. **До казки «Пані Метелиця».** Підійшла дівчина до яблуні. Яблуня просить її: «Обтруси мене!» Струснула дівчина 1 раз яблуню і 48кг яблук посипалось на землю. Струснула другий раз, і яблук обсипалось у два рази більше, ніж першого разу. За третім разом яблук обсипалось на 24 кг більше, ніж за другий раз. Скільки всього яблук обсипалось на землю?
6. **Для групи «Музика».** Коли падчерка повернулася від Пані Метелиці, на ній було золотих прикрас на суму 11000 гривень. Половину прикрас

вона віддала мачусі, а решту поділила порівну із її дочкою. На яку суму вона залишила собі прикрас? На скільки гривень менше коштували усі прикраси, які вона залишила собі, від тієї суми, на яку вона подарувала золота мачусі?

7. Для групи редакторів.

Знайти помилку в задачі:

«В карету Попелюшки були впряжені 6 гарних коней. Перший кінь біг зі швидкістю 15 км/год, другий – із швидкістю 16 км/год., третій і четвертий – мали швидкості 18 км/год., а швидкість п'ятого і шостого коней – по 20 км/год. Яку відстань пробіг кожен кінь за 3 години?

Розв'язання.

1. $15 \cdot 3 = 45$ (км) – проскакав 1 кінь.
2. $16 \cdot 3 = 49$ (км) – пробіг 2 кінь.
3. $18 \cdot 3 = 52$ (км) – пробіг 3 і 4 кінь.
4. $20 \cdot 3 = 60$ (год.) – пробіг 5 і 6 кінь.»

Відредагувати запропонований уривок казки. Визначити автора, назву твору:

«Жила на світі одна вдова, і мала вона одну доньку. Одна з них, пасербиця, була гидка і лінива, а друга, рідна, була гарна й роботяща. Та вдова любила куди більше пасербицю. Пасербиця мусила виконувати всю легку роботу, була попелюшкою в домі. Бідна дівчина щодня сиділа і відпочивала на шляху біля криниці й пряла доти, поки їй нитка прорізала руку до крові.»

8. Для групи редакторів.

Знайти помилку в задачі:

«Іде дівчина по красивій квітучій галявині, збирає у кошик тюльпани. Назбирала 56 квіток, потім, ще у 3 рази більше, пізніше, ще зірвала на 19 тюльпанів більше, ніж другого разу. Скільки всього квіток зібрала дівчина?

Розв'язання.

1. $56 \cdot 3 = 168$ (кг) – зібрала I разу.
2. $168 + 19 = 177$ (пролісків) – зібрала II раз.
3. $56 + 168 + 177 = 301$ (тюльпан) – всього зібрала дівчина.

Відповідь: 301 тюльпан»

Відредагувати запропонований уривок казки. Визначити автора, назву казки.

«Один бідний удівець одружився втретє з удовою, такою доброю, якої, відколи світ світом, ніхто й не бачив. Вона мала двох дочок, теж добрих. А в чоловіка була своя дочка, надзвичайно добра і ніжна – уся в хрещену, найкращу жінку в світі.

Не встигли відсвяткувати весілля, як Попелюшка вже показала свою лиху вдачу. Вона полюбила пасербицю за її красу, бо поряд з нею її власні дочки здавалися ще кращими. Отож мачуха й загадувала дівчині робити найлегшу роботу в домі.»

3. Критерії оцінювання проектів.

1. **Змістовність роботи: - 3б.**
 - *відбір матеріалі;*
 - *грамотність оформлення;*
 - *стильова єдність.*
2. **Використання додаткових джерел інформації – 2б.**
3. **Самостійність виконання -2б.**
4. **Володіння комп'ютерними технологіями. – 2б.**
5. **Розв'язування задач. – 2б.**
6. **Робота в групі. – 1б.**

Всього балів: 12.

4. Лист оцінювання

ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ

Група 1. _____

№ п/п	Прізвище та ім'я	Самооцінка	Оцінка за проект	Середній бал (оцінка за урок)
1				
2				
3				
4				

5. Лист оцінювання захисту проекту вчителями

Назва груп	Оцінка за створення проекту	Розв'язування задач		Робота в групах (захист)	Загальний бал
		Задача вчителя	Власна задача		
12 місяців					
Попелюшка					
Снігова Королева					
Пані Метелиця					
Музика					
Музей					
Редактори. Група 1					
Редактори. Група 2					

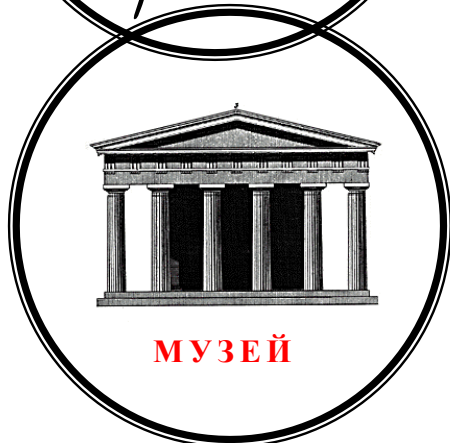
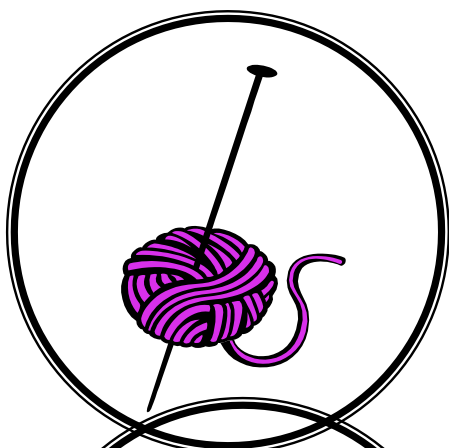
6. Рефлексійна анкета

На уроці я:

- дізнався...
- зрозумів...
- навчився...
- найбільший мій успіх – це...
- найбільші труднощі я відчував...
- не вмів, а тепер умію...

7. Емблеми груп.

(прикріплюються до моніторів)

МУЗЕЙ

